

Esti Hírlap

Előfizetési árak:

Debreczenben: Vidéken:
Egész évre .. 10.-kor: 16.-kor:
Fél évre ... 5.-kor: 8.-kor:
Negyed évre 2.50 „ 4.-kor:
Egyes szám ára 4 fillér.

Politikai napilap

FELELŐS SZERKESZTŐ: KIADÓ ÉS LAPTULAJDONOS:
BALASSA SÁNDOR. HOROVITZ ZSIGMOND.
Szerkesztőség és kiadóhivatal Darabos-u. 7. Telefon: 4-12.

Debreczen és Hajdúvármegye egyetlen délutáni napilapja.
Megjelenik vasárnap kivételével minden nap délután 4 órakor.

Az Esti Hírlap telefon tudósítása.

Panama a király háztartásában.

A főudvarmestert elcsapták.

Bécs, okt. 6. Szenzációs ügy pattant ki ma Bécsben. Az ugyanis, hogy a király háztartása nagy deficittel végződött, ami annak tulajdonítható, hogy a főudvarmesteri hivatal emberei nem a legkorrektebb módon bántak az udvartartásra adott költségekkel. Ugy látszik tehát, hogy nemcsak a közönséges polgári életben panamáznak, hanem ott is, ahol nem volna szabad. A vizsgálat megindult s kiderült, hogy a király háztartása évről-évre deficittel végződött a sok deficit évek múlva több millióra rug. Elővezték Weltzt a főudvarmestert, aki nem tudja magyarázatát adni annak, hogy a pénz hová tűnt el.

Beavatott forrás szerint a király a főudvarmestert menesztii állásából. A király kastélyai a legrosszabb állapotban vannak, úgy, hogy azok tatarozása igen nagy összegbe kerülnek. Mintegy két év óta az udvarnál kezdtek takarékoskodni, de ez a politika se tudta a hiányt pótolni. Az épületjavításokat évről-évre huzták, végre a király meguntta ezt a huza-vonát, s kijelentette, hogy a magánpénztárából fogja a deficitet fedezni, azonban a hűtlen hivatalnokokat elcsapja.

Kinos botrány.

Az aradi gyászünnepen.

Arad, okt. 6. A vértanúk napján ma folyt le az évenként szokásos országos gyászünnepély, amelyre a képviselőház elnöksége nevében Berzeviczy Albert hozott koszorút a tizenhárom vértanú szobrára.

Az ünnepségek nem folytak le simán. Megzavarta egy vers, amelyet állítólag Berzeviczy Albert elnök nem hallgatott meg.

A gyászünnep alkalmából Farkas Ferenc írt egy költeményt, amelyet Beregi Sándor, az aradi színház tagja szavalt volna el. Ez a vers igen szociális tendenciájú. Arról van szó benne, hogy a magyar parlament avult, idejét múlt s egy új jövő alatt áll az ország, amely sorsát a hazátlan bitangok joggal való ellátásától remélheti. Berzeviczy Albert a vers elszavalása előtt tudomást szerzett a költemény tartalmáról s az ünnepség közben Varjassy Lajos polgármesterrel kocsiba ült s elhajtattat a vesztőhelyre, ahol a Ház koszoruját minden beszéd nélkül tette le az emlékoszlopra.

Az eset nagy feltűnést keltett Aradon. Egy újságíró kérdést intézett Berzeviczyhez, hogy miért ment el a gyászünnepéről, mire kijelentette, hogy erről nem nyilatkozhatik. Majd azt mondta Berzeviczy, hogy megakart nézni az ereklyemúzeumot és a várat s ezért sietett el, mert különben ideje nem lett volna hozzá.

A Ház elnöke délután elutazott Aradról.

Tripolisz olasz kézen.

Elfoglalták vér nélkül.

Budapest, okt. 6. Megvan a háborus események szenzációja. Az olaszok elfoglalták Tripoliszt. Már olasz zászlók lengedeznek a kikötőben s a középületeken is az olaszok dicsőségét hirdetik a lobogók.

Berlinből jön a hír, hogy odaérkezett jelentés szerint Tripoliszt az olaszok minden vér nélkül elfoglalták. Eilenállást a helyőrség nem fejtett ki.

Párisból jelentik, hogy a franciák Algirban kitűzték a köztársasági lobogót. A háboru ezzel korántsincs elintézve. Diplomáciai körökben azt mondják, hogy az igazi bonyodalom csak most fog kezdődni.

A hivatalos lap a tengerészeti miniszter következő közleményét teszi közzé:

«Miután Törökország részéről nem történt oly nyilatkozat, amely azt a szándékot bizonyítaná, hogy az olasz kereskedelmi hajókkal szemben az ellenségeskedések ideje alatt tartózkodni fog a zsákmányolási és elkobzási jog gyakorlásától és miután ellenkezőleg, Törökország kezdte meg a zsákmányolási tényleket az olasz kereskedelmi tengerészet ellen, — az olasz kormány, élvén a tengeri kereskedelemről szóló törvénykönyv 211. cikkében lefektetett joggal, főtartja magának, hogy török kereskedelmi hajók ellen a zsákmányolási és elkobzási jogot gyakorolja. Az olasz kormány a tengeri kereskedelemről szóló törvénykönyv 216. cikkének megfelelően közli, hogy hadi dugárunak fognak minősíteni: ágyúk, puskák, korbélyok, revolverek, pisztolyok, kardok, és más lő- és oldalfejvevek, hadi munició és hadianyag, általában minden, ami feldolgozás nélkül közvetlenül szárazföldi vagy tengeri haderők felszerelésére fordítható.»

Alaptalan az a hír, hogy Prevezában olasz csapatok szállottak partra. Az olasz flotta parancsnoka elejétől fogva nem akart partra tenni katonákat. Miután a Jóni-tengeren megtörtént az első ütközet, az olasz flottaparancsnok kikarta kémlelni, vajjon vannak-e még más hajók is az arta iöbölben. Evégből egy hadnagyot küldött ki felderítő szolgálatra és az megállapította, hogy három török hadihajó menekült a kikötőbe. Két olasz torpedóvadászahajó fenékebe furt két torpedónaszádot, a harmadikat pedig elkobozta. A török hadihajók annyira megvoltak lepetve, hogy idejük sem akadt az ügyüket irányítani. Az olasz hajók tehát sértetlenül tértek vissza.

Véresre vert képviselő.

Bécs, okt. 6. Az éjjel a VI. kerületi keresztényszocialista párt gyűlést tartott, amelyen megjelent Kusác szocialista képviselő is. A jelen voltak Kusácot közre fogták s addig verték, pofozták, amíg a vér elöntötte.

A vádlók veresége.

Az ellenzéket tegnap ismét kudarc érte. Magyar és közös vonatkozású kérdésekben eddig sikert nem érven, azt hitte, hogy elég lesz talán, ha egy távolabb eső, mert a magyar birodalomnak csak egy részét érintő kérdésben szoríthatja sarokba a kormányt. Hírlapi közleményekből, amelyek Tomasics horvát bán személye és politikája ellen irányultak, konstruálta meg a támadást, amelyben egyaránt részt vett a Justh-párt és a Kossuth-párt. Azt hitték, hogy kellemetlenkednek a kormánynak és ime, Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök kijelentette, hogy azt tartja helyesnek, ha a horvát kérdések egész komplexumát a Ház színe elé hozzák. Ő, mint aki a horvát viszonyok alapos ismerője, itt áll és kész minden felvilágosításra.

A miniszterelnök tegnapi válaszában ez volt az első kijelentése. Az ellenzék azt hitte, hogy a kormány lehetőleg kitér és leplezi a doigot. Ehelyett a miniszterelnök kijelentette, hogy helyesebbnek tartja a nyíltságot, az egyenes uton való járást, irtózik minden elburkolástól. Aminek bizonyosságául — ámbátor két válasza nagyszabású vonalakban az egész horvát problémát, annak történetét és a magyar politikával való vonatkozását ismertette, — nem átalotta még négyszer felszólalni, hogy kisebb részletkérdésekre is teljes tájékozást adjon.

A kormányelnök elsősorban rávilágított a Tomasics Miklós bán elleni vádak bizonytalan és rejtékutakon szivárgó természetére. Kimutatta, hogy a gyanúsítás, a hajsza, melyet e mindig következetes politikát üző állámférri ellen folytatnak, teljesen hiájával van az anyagi igazságnak, a politikai zugérdekek tisztátalan forrásából fakad és tulajdonképpen Magyarország ellen irányul, Tomasics lévén az erős tartó gerenda, a melyre most a horvátországi unionista politika támaszkodik. Ezt kell átfűrészelni, hogy összeomoljon az új unionista rend s Horvátországban ismét a szertehuzó elemek kerekednek felül. Plasztikus képét adta ezzel a miniszterelnök a horvátországi helyzetnek s azután rátért magukra a vádpontokra.

Elsőben is férfias szolidaritással, de az argumetumok erejével is lánzsát tört a bán egyéni integritása mellett, megállapítván, hogy az anyagi érdekeltség vádj ateljesen alaptalan, mivelhogy inkompatibilitás esete fenn sem foroghat. Azután a vádak politikai részére tért át s mindeneket meggyőző világossággal tárva föl a horvátországi helyzetet, megállapította, hogy a bán hűséges, lojális politikát követ. Az aktualitásra vonatkozó e teljes hatású fejtegetések során gróf Khuen-Héderváry Károly megrendítő

terminusokat talált jellemzésére annak a vak és és felületes eljárásnak, amelyel Magyarországon a horvát kérdést kezelik s rendszerint mindig azokat vádolják és ejtik el, akik a magyar-horvát viszonyok leghivebb ápolói és leg-erősebb támaszai. Ezek a fejtegetések az egész Háza ousztatlan hatást gyakoroltak. Magánál az ellenzékénél is termékeny talajra találtak, mert hisz az egykori vezérő-bizottság és a koalíció horvát politikájának balfogásaira s azoknak súlyos következményeire az ellenzéken is mindenki emlékszik. Tomasics bán éppen e hibák helyrehozásának politikáját folytatja. Ezért a kormány őt minden jogtalan és alap nélkül való támadás ellen meg fogja védeni.

A miniszterelnök tegnapi beszédéből két nagy tanulság domborodik ki mindenképp számára. Az egyik általános, emberi vonatkozású és társadalmunk jövő fejlődésére nézve is jelentős: az, hogy a politikai hivatású tehetőségeket ne fosszuk meg e hivatás teljesítésének anyagi lehetőségeitől, ne teremtsünk kényszerhelyzetet, amely ugyszólván vagyoni cenzustól teszi függővé azt, hogy valaki rátermettségét a haza szolgálatába bocsássa, hanem ellenkezően, törekedjünk arra, hogy a hivatott tehetőségeknek érvényesüléséhez az anyagi lehetőséget megadjuk. A másik tanulság nemzeti jelentőségű: legyünk óvatosak a horvát viszonyok megítélésében s emberek és viszonyok ismerete nélkül ne foglaljunk hebehurgyán állást olyan módon, hogy azzal esetleg éppen Magyarország érdekei ellen vétkezzünk.

A fátyolos hölgy.

Merénylet egy járásbíró ellen.

Valóságos regény, még pedig szövevényes bűnügyi regény hősnőjét tartóztatták le a minap a zalamegyei Letenyén. Elegánsan öltözött urileány körül játszódik le a történet, mely tele van váratlan fordulattal.

A regény első fejezetének színhelye Szombathely városa. A múlt hét elején egy Gáspár Ferenc nevű szobafestősegéd sétált az utcán az esti órákban, amikor egyszerre megszólította egy ismeretlen, urruhás, fátyolos hölgy:

— Akar-e a barátom lenni? — kérdezte tőle.

Gáspár nem utasította vissza, sőt kérésére utazott vele Nagykanizsára. Föltűnt neki a szép leány ideges viselkedése s nagyon meglepte, amikor azzal állt elő, hogy — ölje meg a letenyei járásbíró. Szívesen megfizeti ezért a szolgálatáért.

Gáspár nem fogadta el a szörnyű megbízást, hanem faképnél hagyva a leányt, visszautazott Szombathelyre s a múlt szerdán feljelentést tett ebben az ügyben a rendőrségen. — Még aztan este letartóztatták Szombathelyen azt a hölgyet, mivel azonban tagadott — szabadon bocsátották.

A fátyolos hölgy, akiről megállapították, hogy Bauer Ilona a neve s aki jómódu szombathelyi családból származik, két nappal később elutazott Letenyére. Az előre értesített csendőrség rögtön leirtóztatta, amint oda érkezett.

Kihallgatásakor tagadta, hogy bármiféle sötét szándékot rejteget. Személyazonosságának megállapítása végett a csendőrségre hívták Farkas László dr. kir. járásbíró, aki ellen állítólag merénylet készült. Amikor Farkas dr. belépett a terembe, Bauer Ilona hirtelen revolvert rántott elő a zsebéből.

— Most meghalsz, gyalázatos! — kiáltotta s rá akarta sütni a fegyvert.

A revolver azonban csőtörtőket mondott s a csendőrök rögtön lefegyverezték a merénylőt. Megállapították, hogy a fegyver nem volt használható állapotban.

Bauer Ilona most már természetesen nem tagadott tovább s megtörtén valott. Elmondta,

hogy egy letenyei fiatalembernek volt a menyasszonya, aki azonban nemrég váratlanul visszaküldte a jeggyűrűjét. Csakhamar megtudta ennek az okát is. Állítólag Farkas László dr. kijelentette volna a vőlegényének, hogy neki szerelmi viszonya volt Bauer Ionával.

— Pedig ez rágalom — mondta a szerencsétlen leány a csendőröknek.

Farkas László dr. járásbíró kinyilatkoztatta, hogy Bauer Ilona vádja nem felel meg a valószínűségnek. Lehet, hogy valaki félrevezette, vagy hogy az elméje nincs rendben. A vizsgálatot folytatják ebben a rejtélyes ügyben.

Elítélték Tar bandáját.

A törvényszék döntése.

Három napi főtárgyalás után ítéletet mondott a debreczeni kir. törvényszék abban a bűnügyben, melyet Tar Mihály volt debreczeni pénzügynök és négy társa ellen tett folyamatba a kir. ügyészség. Mint ismeretes, Tar Mihály ügynökségi irodát nyitott a városban s a leg-erősebb furfanggal csapta be a hálózába került tapasztalatlan embereket. Tar Mihályon kívül Mocsári András, Kiss Bálint, Hart Vilmos és Körtvélyesi Antal ültek a vádlottak padján, akikről kiderült, hogy a vezértitkár ur, Tar Mihály utasítása szerint hajtották fel az ügyfeleket.

A lefolytatott főtárgyalás után Körtvélyesi Antal kivételével bebizonyosodott a vádlottak bűnössége. Ma délelőtt 10 órakor Tóth Aurél a büntető tanács elnöke kihirdette az ítéletet.

A bíróság Tar Mihályt 1 rendbeli csalás büntetésében, melyet Mészáros Károly kárára követt el, továbbá 1 rendbeli közokirathamisítás büntetésében és 29 rendbeli csalás vétségében találta bűnösnek s ezért 3 évi börtönrre ítélte, ezenkívül 29-szer 10 korona pénzbüntetéssel sújtotta. Nem fizetés esetén újabb 29 napi elzárást szenved el. A bíróság kitöltöttnek vett 2 hónapot a vizsgálati fogságból.

Mocsári András 1 rendbeli magánokirathamisításban, 21 rendbeli csalás vétségében mondatott ki bűnösnek s ezért 1 évi börtönt, továbbá 21-szer 10 korona pénzbüntetést kapott.

Kiss Bálintra 14 rendbeli csalás vétsége bizonyult, mely miatt 4 havi fogházra és 140 korona pénzbüntetésre, esetleg még 14 napi fogházra ítéltetett.

Hart Vilmost 2 havi fogházzal és 60 korona pénzbüntetéssel sújtották.

Körtvélyesi Antalt felmentették.

Tóth Aurél elnök az ítéletet hosszasan megindokolta. A kir. ügyész megnyugodott az ítéletben, a vádlottak felebbtek.

A szép Sarolta.

Szerelmi dráma.

Véres szerelmi dráma történt Hódmezővásárhelyen. Dragusztin Emil északi kereskedősegéd kétszer rálőtt revolveréből volt menyasszonyára, a szép Biszák Saroltára.

Dragusztin Pancsován ismerkedett meg Biszák Saroltával, aki ott varrónő volt és rövid ideig tartó udvarlás után eljegyezte. Ugy állapodtak meg, hogy ebben a hónapban fognak megesküdni.

A leány azonban megtudta, hogy vőlegényének Horvátországon felesége és gyermeke van, mire eladta utját. Dragusztin lelővéssel fenyegette Biszák Saroltát arra az esetre, ha nem lesz a felesége.

A leány, aki félt tőle, hogy Dragusztin beváltja fenyegetését, Hódmezővásárhelyre menekült nővéréhez. Dragusztin azonban megtudta, hogy hol tartózkodik és utána jött. Biszák Sarolta nővérenek házáat a rendőrkapitány rendelkezése két napja rendőrök őrizték.

Baranyay János rendőr észrevette, hogy a ház hátsó kerítésén valaki beugrott az udvarba és berohant a házba. A rendőrök utána siettek és éppen akkor érkeztek a konyhába, amikor Dragusztin e szavakkal:

— Most leszámolunk!

revolveréből rálőtt a halálra rémült Biszák Saroltára; a golyó azonban nem talált. Mikor másodszor lőtt, az egyik rendőr meglökte karját, úgy, hogy a golyó a leány vállát sebezte meg.

Dragusztin most megfordult és rálőtt a rendőrré, de ez a golyó sem talált, mire a rendőrök rávetették magukat és lefegyverezték.

Zsebében egy levelet találtak, melyben az apjától elbucszuk. Elmondotta a vallatásnál, hogy menyasszonyát és önmagát is meg akarta ölni.

Főkapitány és tanácsnok.

Személyi harc Pozsonyban.

Pozsony város közönségét hetek óta izgalomban tartja Kánya Richárd városi tanácsosnak és Kutsera István rendőrfőkapitánynak a felférje, amelynek a fegyelmi bíróság előtt lesz folytatása. Kánya tanácsos nemrég súlyosabb természetű vádakkal illette a főkapitányt. Azt állította róla, hogy hivatali állását anyagi előnyök szerzésére használja fel és hogy számos ügyben inkorrektül járt el.

A tanácsnok ezt a kijelentését a pozsonyi ipartestület néhány vezető tagja előtt tette, akik közül Kohl Nándor lakatosmester másnap megjelent a polgármesteri hivatalba és figyelmeztette Kumlik Nándor helyettes polgármestert a tanácsnok vádjaira. Illymódon hivatalos utra terelődött az ügy. Bartal Aurél főispán elrendelte a vizsgálat megindítását. Kumlik helyettes polgármester kihallgatta az érdekelt feleket és ennek eredményeképpen megindult a fegyelmi eljárás Kutsera főkapitány ellen, aki jelenleg szabadságon van, csak tegnap, a vádak hallatára érkezett vissza Pozsonyba. Pozsonyban úgy tudják, hogy a tanácsnok és a főkapitány hosszabb idő óta ellenséges viszonyban vannak.

A fegyelmi eljárást dr. Hlaváts Antal főispáni titkár vezeti. Egyik verzió szerint a főkapitány ellen emelt legsúlyosabb vád az, hogy nem osztotta szét a rendőrlégénység részére küldött újévi ajándékpenzéket. A főispáni titkár kijelentése szerint ezt a vádat a tanácsnok nem emelte a főkapitány ellen.

Ravasz esetek.

A királyról ismeretes, hogy ő maga a protekció gyakorlását nem ismeri. A kinevezések, kiténtetések alkotmányosan a kormány előterjesztésére történnek és ha aáz akták rendben vannak, az uralkodó aláírja. Történet tudniillik egyszer, hogy a király protegált. Miniszterelnökének szólott, hogy X Y-t terjessze fel kinevezésre. Az illető miniszterelnök teljesítette a király kívánságát és később kiűnt, hogy méltatlan ember kapta a kinevezést. A királynak igen rosszul esett. Amikor legközelebb a miniszterelnök megint audiencián volt nála, az uralkodó rögtön így szólott:

— Soha életemben nem fogok önméltoskodókat protegálni.

A d...i járásbíró egyik irnokával történt ez a valósággal megesett mulatságos dolog. A fiatalember nagyon sokáig törte a fejét azon, hogy mivel ejthetné módját annak, hogy az ottani «Társaskörbe» a lábát többé be ne tegye. Neki ugyanis ezek a látogatások szerfelett sokba kerültek, mert nem tudta megállni, hogy ne kártyázzon. Ott napirenden volt a ferbl és az irnok rendszerint minden pénzt ott hagyta. Miután minden esküdözés és fogadalom hiábavaló volt, fogta magát és a következő beadványt intézte a Társaskör választmányához:

«Tekintetes Választmány! Az az ember, aki egész havi fizetését képes elkártyázni, nem méltó sem embertársai, sem önmaga becsülésére. Miután pedig ilyen egyén ennek az előkelő egyletnek tagja nem lehet és nem akad olyan jóakaróm, aki ellenem kizáratási indít-

ványt beadjon: ezt ezennel megteszem én és a Társaságból kérem egyhangú kigolyóztatásomat. Aki pedig a kérésemet nem teljesítené, azt mint hazárdjátékra való felbujtót föl fogom jelenteni.

Keit B. D...e. 1911 szeptember 22. N. N., mint a d...i Társaság néhai tagja.»

Egy fogorvosnál történt. A fogorvos műtőszékében egy falusi atyali ül. Mellette áll a fogorvos a kezében egy kis harapófogóval.

— Ezzel a kis fogóval akarja a fogamat kihuzni? — kérdezte a páciens.

— Ezzel huzok én minden fogat — felelte az orvos.

— De az én fogam a gyomromban van, mert verekedés közben kiütötték és lenyeltem.

Színház.

SZÍNHÁZI HIREK.

Bánk bán. Ma este kerül színre Katona J. Bánk bán drámája, melyet Thury Elemér rendez. Petur bán szerepében Szilágyi Ernő mutatkozik be, kit Zilahy a pozsonyi társulattól szerződtetett. Az aradi vértanúk gyászünnepélyének estéjén diszlocadást tart a társulat; az előadás előtt Zivuska Andornak a Fohász című drámái költeményét szavalja el Vajda Ilonka. A költemény háttérül élőkép-csoportok szolgálnak, melyeket Kassay Károly állított össze.

Böregér. Holnap lép fel először Zilahyné S. Vilma az idei évadban a Böregér operettben. Az operett teljesen új betanulással elsőrangú szereposztásban kerül színre. A főbb szerepeket Borbély Lili, Csanádi Irma, Tordai, Falussy, Kassay, Solti Ernő az új tenorista, Dész és Békési játsszák.

Vasárnap délután. Vasárnap délután a Cigányszerem operett kerül színre az idei évadban először. Az operettben csaknem a teljes operett-személyzet foglalkoztatva van. Jegyek a színházi pénztárnál előre válthatók.

Ezred apja. Ez a címe a legújabb bemutatónak, mely vasárnap este kerül először színre. A kitűnő énekes bohózat iránt, melyben a pompás énekszámok és táncok az ötletes mesével állandó derűtségben tartják a közönséget, rendkívül nagy érdeklődés mutatkozik a színházi pénztár jegyelőváltásánál.

HIREK.

— **Október 6.** A nemzet gyásznapiját Debreczen város közönsége hagyományos kegyelettel ünnepelte meg. A templomokban gyászistentisztelet volt a vértanúkért s az iskolákban a hazafias ifjuság ünnepélyeket rendezett. Tudósítást kaptunk a debreczeni nyilvános m. polgári fiúiskolából, ahol az ifjuság október 6-án délelőtt 10 órakor emlékezett meg az aradi Tizenháromról. A nap jelentőségét Székely Simon igazgató méltatta. Az ünnepély után az iskola «Arany János» ifjúsági önképzőkörre tartotta alakuló gyűlését. Elnök lett: Krón József IV. o. t., alelnök: Klein Akos IV. o. t., főjegyző: Széll József IV. o. t., aljegyző: Bernfeld Ernő III. o. t., könyvtárnok: Brüll Ernő és Gyémánt Sándor IV. o. t. Ezenkívül osztályonként 3-3 választmányi tag választott meg.

— **Ülések a városházán.** Ma délután a város szegényügyi bizottsága tartja ülését. Vasárnap délelőtt a város köztisztviselési és fuvarozási vállalatának felügyelő bizottsága tartja ülését, melyen az üzem megkezdésének intézkedéseiről lesz szó.

— **Új fa'u Binarmegyében.** Nagyváradról jelentik: A nagyváradai káptalan Csökmő mellett birtokán új községet alapít, amelyet Ujirásznak fogna elkeresztelni. Száz családot telepítenek le ezen a helyen, ahol már a török világ előtt falu állott, de a dúló harcok következtében elpusztult. A vármegye közigazgatási bizottsága tegnapi ülésén megadta az engedélyt a nagyváradai káptalannak a száz család letelepítésére és elhatározta, hogy az új községet közigazgatásilag Csökmőhöz fogja csatolni.

— **Felterjesztés a miniszterhez** Debreczen városa számos esetben tett már felterjesztést a kereskedelmi miniszterhez, hogy a menetrendben a vidék és a város lakosságának megfelelő változtatásokat eszközöljön. E tekintetben azonban semmiféle intézkedés nem történt. A város közigazgatási bizottságának tegnapi ülésén Fejér Ferencz dr. tette szavá, hogy a jövő májustól kezdve a Nagyvárad—Fiume között közlekedő új vasutvonal nyílik meg, melyen Budapest elkerülésével gyorsvonati összeköttetés lesz Fiuméba. Fejér Ferencz kérte, hogy a közigazgatási bizottság írjon fel a miniszterhez, hogy a gyorsvonatokhoz Debreczenből legyen csatlakozás. Az indítványt a bizottság elfogadta s ha a miniszter eleget tesz a város kívánságának, úgy ebből nagy előnye származik majd úgy az utazó közönségnek, mint a kereskedelemnek és iparnak.

— **Adomány a Patronázs-Egyesület részére.** Egy ifju urileány, ki azonban nevét nem óhajtja nyilvánosság elé bocsátatni, patr.-egyesületünk nemes céljait méltányolando, 10 (tíz) koronát küldött annak javára hozzám. A pénz természetesen azonnal rendeltetése helyére szolgáltattam. Fogadja a névtelenül maradni óhajtó fiatal urleány egyesületünk vezetősége nevében kifejezett hálás köszönetünket. Debreczen, 1911 okt. 6. Csiky Lajos, patr. egy. titkár.

— **A szoboszlói rejtélyes eset.** Tegnap hirt adtunk arról, hogy Szoboszlón gyanus körülmények között halt meg Balla János odaváló földműves. Ma az a jelentés érkezett a debreczeni kir. ügyészséghez, hogy Balla halála ügyében a vizsgálat kétségtelenül megállapította az öngyilkosságot. Az ügyészség a holttest eltemetését ezek után megengedte.

— **Melyik a legkitűnőbb magyar élclap?** Nevetni fog, — (tudniillik, ha elolvassa) — a Fidibusz. Remek szöveg! Pompás képek. Egy szám 6 krajcár. A Fidibusz előfizetési ára: egész évre 6 K, félévre 3 K, negyedévre 1 K 50 fillér, egy hónapra 50 fillér. Mutatványszámokat küld a kiadóhivatal: Budapest, Rökk Szilárd-utca 12.

— **A temesvári rablógyilkos.** Temesvárról jelentik: Löwinger zálogházas gyilkosának Balázs Istvánnak ügyében Fehér Antal központi vizsgálóbíró befejezte a vizsgálatot és az ügy iratait áttette az ügyészséghez, amely már legközelebb megszerkeszti a vádiratot. A törvényszéki orvosok véleménye szerint, Balázs István teljesen épelméjű. A védelem ellenőrző orvosszakértő kirendelését fogja kérelmezni, állítólag azért, mert Balázs Istvánt édesanyja mint kis gyermeket eljettette és akkor Balázs fején megsejtült.

— **Játszott a revolverrel.** Karcagról jelentik nekünk: Megrendítő baleset történt tegnap délelőtt az itteni Hungaria hengermalom r.-t. irodájában. Az egyik hivatalnok, Mezei Jenő könyvelő Browning-revolveré: nézegette és forgatta kezében, miközben a revolver elsült és golyója az ugyanazon helyiségben dolgozó Weinberger Vilma gépirónő mellébe furódott. A 18 éves szép fiatal leánynak jobb tüdejét furta keresztül a golyó és hátgerincében akadt meg. Alapota életveszélyes. Mezei, mikor látta, hogy vigyázatlanságának milyen következménye lett, öngyilkossá akart lenni, de hivatalnoktársai kicsavarták kezéből a fegyvert. Az eljárást megindították ellene.

— **A boldogság láncai.** Egyik amerikai folyóirat érdekes csevegést közöl a különös reklámokról és ezek között mondja el a következő hirdetés-szöveget, melynek szerzője James Kingtown Chicagóban.

«Fáradhatatlan munkásság és mondhatatlan szorgalom után sikerült egy gépet előállítanom, mely a «jobbélre szenderítésben» minden eddigi eszközt messze felülmúl. Ez a készülék egy kényelmes székbe áll, magas hát- és oldaltámlával, melyekre különböző nagyságu csövek vannak ráerősítve. Ezekből a csövekből oly kábitó illat száll fel, mely a hasis hatásához hasonlító. Míg a székben ülő így elkábultan mámoros álmokat lát, a szél megteszi kötelességét, s a támlában megerősített nagyobb csövek nyolc lövéssel végeznek a székben ülővel. Cégemnek jó hírneve kezeskedik felőle, hogy a készítményeim jók és megbízhatók. S ezért ez a «jobbélre szenderítő» is bárkinek ajánlható. Különböző kivitelben 250 koronától 1800 koronáig kapható.»

Még csak ez hiányzik a hirdetésből:

— Próba ingyen!

— **Női zenekar a Magyar Királyban.** Berszényi Ferike kitűnő női zenekarával, mely legutóbbi itt tartózkodása alatt nagy népszerűségre tett szert, ismét visszatért a Magyar Király kávéházba. A női zenekar megkezdte hangversenyeit, amelyek még élénk emlékezetében vannak a debreczeni szórakozni vágyó közönségnek. A pompás műsor bizonyára kellemes szórakozást és elsőrendű élvezetet fog nyújtani a látogatóknak, akik esténként valósággal ünnepeltek a jeles művésznőt, Berszényi kisasszonyt. Pontos kiszolgálásról gondoskodik Erős Jakab, a kávéház tulajdonosa.

— **Megérkezett a «Remény»-kővéházba** egy kilenc tagu nagy tamburica női zenekar. Tisztelettel Weisz M.

— **A Nap a magyar újságírás szentadója.** Tessék elolvasni és feltétlenül meggyőződik róla, amint hogy azonnal konstataálni fogja azt is, hogy a Nap a magyar közönség legkedvesebb lapja. A 48-as eszmék és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és törhetetlen szószólója. Főszerkesztő: Braun Sándor. Felelős szerkesztő: Hacsak Géza. Munkatársai: a magyar újságírás kitűnőségei. Példányszáma amerikai újságsiker: 155.000 példány naponta. Egy szám 2 krajcár. Előfizetési ár: egy évre 16 korona, fél évre 8, negyedévre 4 korona, egy hónapra 1 korona 40 fillér. Minden jó magyar fizessen elő A Nap-ra!

Rirchner Béla budapesti k állító
:: festőművész ::

kéпкиállítása

Debreczen, **Teleki-utca 10. sz. alatt megnyit.**

(A görög kath. templomhoz közel.)

A kiállítás nyitva egész nap. Díjtalanul megtekinthető.

LEGUJABB.

Az osztrák igazságügyminiszter.

Bécs, okt. 6. Hochenburger osztrák igazságügyminisztert tegnap a Reichsrathban le akarták löni elvtársai, mert azt hitték, hogy a drágaság elleni tüntetés miatt elítélt rombolókat az ő közbenjárására ítélték el. Pedig éppen Hochenburger volt az, aki tegnap a királynál kegyelmet kért az elítéltek számára. A király meg is ígerte az amnesztiát, amely Károly Ferencz József főherceg esküvőjén nyitja meg a börtönt az elítélteknek.

Az időjárás.

Budapest, okt. 6. A meteorológiai intézet jelentése szerint továbbra is enyhe idő várható, délben fokozódó hőmérséklettel.

Tőzsdei jelentés.

— Távirati tudósítás. —

(50 kilogrammonként.)

1 órai zárlat.

— okt. 6.

O 'ktbuza	12.05
Buza 1912 áprilisra	12.22
Okt. rozs	10.35
Rozs 1912 áprilisra	10.69
Szept. tengeri.	—
Tengeri 1912 májusra.	8.50
Okt. zab	9.43
Zab 1912 áprilisra	9.69

Irányzat szilárd,

REGÉNY CSARNOK.

A szép Delilla.

Folytatás

Most már irgalom-afiat sem volt számára. Nélkülözött egyik évről a másikra leírhatatlan sokat és mégis falta fohón a betűt, éhesen, elcsigázottan, fáradhatatlanul, szünet nélkül.

A «doktor»-cím varázsa volt-e ez, mint szokott lenni másoknál?

Avagy azért, mert otthon az a szegény vörös ember, az ő apja, s az a szegény, tört, öreg zsidó asszony, mint lehetetlen ábrándot emlegették, hogy az ő fiuk nagy potentát, még «doktor» is lehet?

Azi akarta talán, hogy elveszett testvéreiért szülőinek kárpótlást nyújtson?

Azért akart-e doktor lenni, hogy «doktor» legyen?

Nem! Nem...!

Más volt az ő törekvéseinek célja, más a varázsa, mely egész lelkét lebűvölte a rettentő szenvedések és évtizedes nyomorgások bátor és erős lélekkel való viselése számára.

Mikor neki azt mondták ott sorra-rendre: «doktorrá fogadom», nem a diplomáért örült neki, mint mások.

Ő egy szóért türt, szenvedett, harcolt a kétségbejítő nyomorral, gyűrte le vasakarattal a sors mostohaságait.

Egy szóért, amelyről ha csak egy jottát is sejtít az a sásonyi égett zsidó, hát kihozza az Abel gyereket már a második iskolából, odaülteti a kordé mellé és azt mondja:

— Édes fiam! Nem neked való az a doktorság. Zsidónak csont, rongy, nyulbőr, lóbőr, az a mestersége. Eredj be ide a puszta, kérdezd meg, mi van eladó, de meg ne edd ám a tréfiit, amit a «gój» kínál, akárhogy kínálja, mert innen a kordérol sujt le rád Jehova haragja, a legharagosabb mennydörgős mennykő...
Talán most is kiacsarná a szíve közepét, mikor már urrá lett, ha kilophatná az abba rejtett titkos gondolatot.

Talán tíz gyertya mellett hajtogatná fejét napkelet felé, kérve Jehovát éjjel-nappal, szüntelen, hogy vegye le fiáról a gonosz ígézetet.

De ez az egy szó mélyen az Abel lelkébe volt rejtve. Nem hiába szenvedett annyit érte, féltette is mindenkitől, még magától is.

Ez az egy bűvös szó:

«Eszter»!

Hogy az az Abel gyerek azt mondhatta ott a Terebeskastélyban, hogy nem az ütötköpött, rugott rongyász-gyerek, a «Herschli Abel», az égett zsidó kegyelempénzen tartott fia, az urfi meghunyászkodott szolgája már többé, hanem immár doktor Herendi Abel ur.

Folytatás

Modern utcai
három szoba,
előszoba,
konyha, éléskamara és
mellékhelyiségekkel
vizvezeték és villanyvilágítással berendezve
November hó 1-sejére
kiadó.
Darabos-utca 7. szám.

Növények, virágok
telelésre és gondozásra

a Rabkertbe elfogadtatnak. Bejelentések a debreczeni törvényszék fogházfelügyelőjénél teendők meg.

a raktáron levő összes papíráruk mélyen leszállított árban eladottnak
HOROVITZ ZSIGMOND papíruzárlatában Piacz-utca 12. szám.

Apró hirdetések.

Tíz szóig 50 fillér. Apró hirdetések előre fizetendők.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon asztalterítő, szövet és esipkefüggöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók férfi és női felöltők, kész férfi, fiu öltönyre, vagy tükör, kép és butor csekély heti, vagy napi részletre. — Városi, megyei és állami tisztviselők kedvezményben részesülnek. Tisztelettel Kaiser Salamon, Hatvan-u. 2. Telefon 685.

Próbai gyakorlottsággal bíró fiatal ember délutáni foglalkozást keres. Cím a Kiadóban.

Fővárosi elsőrendű férfikalap és divatáru

üzletbe egy idősebb segéd, ki üzletvezetői teendőkre alkalmas, és egy fiatalabb segéd felvételnek.

Ajánlatok működés és fizetési igény megjelöléssel e lap kiadóhivatalába „Főváros” jelige alatt küldendők.

Csillárok, telefontok, esengők, villanyzó gépek és alkatrészek legnagyobb raktára

Mindenféle

villamos berendezéseket,

legjobban, gyorsan és jutányosan

készít

FÖLDVÁRI L.

Legjobb gyártmányú motorok, Wolfbramm-égek. — Kerékpárok javítása, nikkelezése, szománczása.

Üzleti telefon 168. Gyári telefon 816

Tanuló fevértetik.

MI A FIDIBUSZ?

- 1. A legkötönybb
 - 2. A legvidámabb
 - 3. A lepolcsóbb
- magyar élclap

Páratlanul népszerű! Mesés képek! Rendkívül olcsó!

Egy szám ára: 6 krajczár.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
EGY ÉVRE . . . K 6.—
FÉLÉVRE . . . K 3.—
NEGYEDÉVRE . . . K 1.50
EGY HONAPRA . . . K—50

A NAP ujságállalat kiadóhivatala Budapest VIII. Rókk Szilárd-u. 12. Kérjen mutatványszámot!

A FIDIBUSZ 1905., 1906., 1907., 1908., 1909. és 1910. évfolyama díszkötésben kapható. Egy-egy kötet ára 5 korona. Mind az öt kötet egyszerre való megrendelésénél 25 százalékos engedményt adunk.

VEGYE MEG!

Egy példány 2 krajczár.

Min denütt kapható!

A NAP

FŐSZERKESZTŐ: BRAUN SÁNOR
FELELŐS SZERKESZTŐ: HACSÁK GÉZA

Egy szám

2

krajczár.

**A
N
A
P**

A NAP

a magyar ujságírás szenzációja, a magyar közönség legkedvesebb lapja, a 48-as eszmény és amagyar nemzeti törekvések egyetlen hű és kérlelhetetlen szószólója. Körmányüldözés jogfosztó terrorizmusnak akadályozhatja meg kérelhetetlen harcában a magyar nemzet szent jogáért. Minden jó magyar ember olvassa A NAP-ot!

TESSÉK ELŐFIZETNI!!!

**A
N
A
P**

HIRDESSEN!

155.000

példány napankint!

Fizesen elő!

Előfizetési ár:
Egy évre 16 K Negyedévre 4 K
Félévre 8 K Egy óra 1'40 K
Egy szám 2 krajczár.

A NAP

apróhirdetési levelezőlap a 10 szóig 50 f. 20 „ 90 f. 40 „ 1.70 K